

ЄВГЕН БУКЕТ:

«РОБОТИ, ЯКІ ПРЕЗЕНТУВАТИМУТЬ КРИМ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ, – ЦЕ ФОТОГРАФІЇ КОНКУРСУ «ВІКІ ЛЮБИТЬ ПАМ'ЯТКИ»

2**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ**

УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В КРИМУ: ВІД ВИТОКІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

3

No 07
2016

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА
УКРАЇНСЬКА
ГАЗЕТА

www.svitlytsia.in.ua

ВАРТОВИЙ МИРУ

Олександр Кравченко на війну потрапив... за оголошенням. Небайдужий до горя рідної країни, хлопець розпочав свою боротьбу ще на півострові. На акції вшанування пам'яті Тараса Шевченка у березні 2015-го в Сімферополі був затриманий місцевими правоохоронцями – за українську символіку. Як тільки вдалося вирватись з Криму, виїхав на материк і подався до військкомату. Об'яву для «патріотично налаштованих» побачив випадково, але зателефонував без вагань. І ось уже 1 травня офіційно поповнив лави бійців Збройних Сил України. Місяць навчань на полігоні «Широкий лан», а далі – війна, друга лінія оборони...

6**НАШІ...****ХРИСТИНА ДИЧКО**

Сашко лаконічний у відповідях, прямолінійний, щирий і відвертий – як і належить справжньому воїну. Після закінчення контракту планує продовжити свою військову кар'єру та заочно здобути вищу освіту.

Про деталі бойових дій та щоденну «роботу» військовиків майже нічого не розповідає. Відчувається, що виконує свій обов'язок віддано і жертовно, але не перетворює розмову про власний воєнний досвід у «самопіар», як до того звикли ті, хто й «пороху не нюхав», але встиг отримати всі привілеї учасника АТО.

Боєць сумує за рідними краєвидами, із теплою усмішкою розповідає про спілкування з мамою та друзями, котрі залишилися на його малій батьківщині. Він щиро вірить, що колись обов'язково повернеться на півострів – після звільнення Донбасу.

За такими, як Олександр Кравченко, – наше світле майбутнє. За його спиною не страшно жити у мирному Києві, працювати і планувати – на рік-два, на десяток років уперед. У вільній Україні!

КОНСУЛЬТУЄ ЮРИСТ:

РОЗРОБЛЕНО СТРАТЕГІЮ ПОДАВАННЯ ПОЗОВІВ НА НЕЗАКОННІ ДІЇ «ПРИВАТБАНКУ»

7

ЄВГЕН БУКЕТ:

«РОБОТИ, ЯКІ ПРЕЗЕНТУВАТИМУТЬ КРИМ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ, – ЦЕ ФОТОГРАФІЇ УКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ «ВІКІ ЛЮБИТЬ ПАМ'ЯТКИ»»

Тема кримських культурних пам'яток, яку ми порушили у минулому номері, має неабияке значення для України загалом, тому сьогодні ми продовжуємо її і пропонуємо вашій увазі інтерв'ю з Євгеном Букетом, головним редактором загальнодержавної газети «Культура і життя», членом громадської організації «Вікімедіа Україна», про те, яким чином кримські пам'ятки з'явилися у списках російської Вікімедії і як вдалі проекти у сфері культури можуть стати містком між Кримом і материковою Україною.

ОЛЕКСАНДРА НЕЗВАННА

– Материкова Україна намагається робити кроки, принаймні у культурній сфері, для того, аби інтегрувати півострів в український інформаційний простір. Прикладом цьому став минулорічний конкурс «Пам'ятки України: Крим». Ви входили до складу журі, тому розкажіть трохи про сам конкурс та про участь кримчан у конкурсі...

– Конкурс «Пам'ятки України: Крим» був ініційований Міністерством культури України та реалізований силами громадської організації «Вікімедіа Україна», до якої я належу ще з 2011 року. Хотіли таким чином звернути увагу громадськості, вікіспільноти, міжнародної спільноти на проблеми українського Криму. Цей конкурс був винесений на рівень державної ваги. Він зібрав кілька сотень учасників, які мали можливість редагувати статті про Крим, створювати нові... Переможницею конкурсу стала Дарина Когутяк з Івано-Франківська, друге місце виборов хлопець, який переїхав з Луганська до Львова...

Багато статей, які створені учасниками конкурсу, не мають аналогів у російській Вікіпедії – це дуже приємно. Адже створюється певний культурний шар в інформаційному просторі, який на-

Одна з двох світлин, що увійшли до десятки переможців фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки»

Віце-прем'єр-міністр України В'ячеслав Кириленко та виконавчий директор ГО «Вікімедіа Україна» Наталія Тимків

лежить лише Україні, про який можна прочитати лише українською мовою. Вікіпедія в цьому сенсі зараз дуже потужний інструмент ідеологічного, інформаційного впливу, розвиваючись, вона об'єднує саме тих носіїв мови, яким дуже дорого те, що відбувається саме із їхньою питоною складовою, тобто саме з українською мовою.

Вікіпедія не має географічних кордонів, але вона має мовні кордони. І саме тому дуже цікаво, подивившись на статті про якісь історичні події, побачити сторону українську, польську, турецьку. Побачити, як та чи інша подія відобразилась в уяві нинішнього світу.

– Відбувся також і фотоконкурс «Вікі любить пам'ятки», чи були тут представлені роботи кримських авторів?

– Дві світлини пам'яток з Криму увійшли до десятки переможців. Але я хочу розповісти про інше. У нас сталася дуже неприємна істо-

– Якими були ваші дії?

– Ми звернулися від імені правління «Вікімедіа Україна» до представництва фонду. Намір був один, щоб американці проявили свою солідарність в питаннях Криму. Тому що одностороннє визнання кримських пам'яток територією Росії в просторі цієї енциклопедії означало одне – з цим погодилась вся міжнародна спільнота.

Юрист фонду «Вікімедіа» Джейкоп Роджерс сказав: «Вікімедіа ру» не порушила угоду з фондом «Вікімедіа», оскільки ця угода їм дозволяє працювати в їхньому географічному регіоні». Фонд «Вікімедіа» запропонував і нам, якщо ми того хочемо, включати російські пам'ятки до свого конкурсу, «адже їхня мета – це вільні знання, і нам не важливо, з якої географічної точки будуть надіслані матеріали, головне, що вони будуть надіслані, бо це стане нашою спільною спадщиною у майбутньому».

Тому ми опинились в неприємній ситуації, коли рятування потопельників є справою рук самих потопельників.

Нам на сьогодні вдалося добитися того, що ті пам'ятки, які завантажуються на російський конкурс «Вікімедії», отримали шаблон, де зазначено, що ці пам'ятки перебувають на спірній території. Приємним кроком для нас стало також рішення журі російської частини конкурсу – жодна пам'ятка з Криму не потрапила до числа переможців.

Фактично єдині переможці, які презентуватимуть Крим на міжнародному рівні, – це фотографії, що були надіслані на український конкурс «Вікі любить пам'ятки».

ДОВІДКА

«ПАМ'ЯТКИ УКРАЇНИ: КРИМ»

– конкурс наповнення україномовного розділу Вікіпедії статтями про пам'ятки культурної спадщини Криму та Севастополя (архітектури, історії тощо), що проходив з 26 червня до 31 серпня 2015 року включно. Цей конкурс статей – продовження фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки», ідеєю якого є збір фотографій об'єктів культурної спадщини для ілюстрування статей у Вікіпедії та інших вікіпроектах. Співініціатором конкурсу виступило Міністерство культури України. Україномовна Вікіпедія містить майже 4 тисячі статей про Крим, тоді як російською – майже 9 тисяч, англійською – 2 тисячі, польською – півтори тисячі.

У рамках конкурсу було створено 211 статей, 135 статей – у рамках місячника (переважно статті про населені пункти АРК). Усього разом 346 статей про Крим українською стали доступними людству в результаті цього проекту. Приміром, було створено статті: «Крим – золотий острів у Чорному морі» (виставка), Кара-Тобе, Казембек Олександр Касимович, Кульчужьке городище, Михайлівський собор (Севастополь), Колекція професора В. М. Голубева, Султанський Мордехай Йосипович, Азізьян Ірина Атиквіна, Shatur-Gudur та інші. Переможницею конкурсу стала юна мешканка Івано-Франківська Даринка Когутяк.

Переможець конкурсу «Пам'ятки України: Крим» Даринка Когутяк

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В КРИМУ

ЦЕРКВА

Функціонування Української греко-католицької церкви у Криму – тема не дуже поширена для загалу, адже через відсутність власних релігійних споруд багато вірян просто не знають не лише про місця перебування релігійних громад, а й взагалі про їхнє існування, відвідуючи храми інших конфесій. Та й зараз настали не найкращі часи для її існування в Криму. Тож ми пропонуємо увазі наших читачів цикл статей про історію становлення УГКЦ на Кримському півострові від її витоків до сьогоднішнього...

ЄВГЕНІЯ БОРИСЕНКО

ЯЛТА

ЗАСНУВАННЯ РЕЛІГІЙНОЇ ГРОМАДИ

Після легалізації Української греко-католицької церкви в СРСР наприкінці 80-х років українська громада м. Ялта попервах складалася з вузького кола мешканців Ялти, що згуртувались у новоутворену організацію «Просвіта». На одній із зустрічей з кількома членами «Просвіти» було обговорено питання організації у м. Ялта громади Української греко-католицької церкви та її офіційної реєстрації. За цю відповідальну справу взялася Лідія Бучинська.

На зборах 25 жовтня 1990 року було прийнято рішення про утворення релігійної громади Української греко-католицької церкви. Одними з найбільш активних засновників були: Лідія Бучинська, Петрунелія Стегній, Петро Гримак, Наталія

Квітень 2014 року. Посвячення пасок на Великдень

У храмі Пресвятої Трійці

Матуляк, Марія Волосацька, Ольга Константинович, Йосип Матура, пан Костелецький та інші. Новоутворена релігійна громада набула назви «Храм перенесення мощів Миколая Чудотворця». Першою головою громади було обрано Наталю Василівну Матуляк.

СПІЛЬНА МОЛИТВА

У Ялті в кінці XIX століття громадою римо-католицької церкви був побудований костел, який після 1920-го року радянською владою був закритий. За часів Радянського Союзу тут був склад, спортзал, органний зал, краєзнавчий музей. На початку 1990-х у м. Ялта також було зареєстровано громаду римо-католицької церкви, першим парохом якої був о. Роман Дердзяк.

Отож дві громади разом спільно боролися за повернення храму. Спочатку люди купляли квитки до музею, що розташовувався у храмі, і таким чином служили літургію. На прохання греко-католицької громади був направлений перший священник о. Микола Шевчук зі Львівської єпархії. Після повернення храму римо-католицькій громаді у храмі за спільною домовленістю почала проводити богослужіння також і громада Української греко-католицької церкви, вірні якої надавали посильну фізичну допомогу в ремонтних роботах.

ПОЧАТОК ПОКЛАДЕНО

Офіційну реєстрацію громада як юридична особа отримала 24 квітня 1992

року. На початку свого існування релігійна громада була нечисленною (за різними даними, від 6-ти до 25-ти чоловік) і в основному була сформована вихідцями з західних областей України. Але згодом, поширюючи інформацію про себе через радіо та місцеві газети, громада стрімко збільшувалася. На сьогодні є близько 70-ти родин, які є практикуючими християнами ялтинської громади УГКЦ. Кількість неї, але з різних причин не є активними її членами, є аналогічною (а можливо, й вищою). 1995 року адміністратором громади був призначений другий священник – о. Валерій Лозинський, який служив до 1997 року; в 1997 році був призначений о. Назарій Лех, який провадив служіння до 2000 року. З 15 жовтня 2000 р. до березня 2014 р. посаду адміністратора громади обіймав протопресвітер о. Ігор Гаврилів.

За підтримки громади щосуботи проводяться катехитичні заняття для дітей, діє театральна студія.

ЗНАКОВА ПОДІЯ

13 червня 2011 року в районі пансіонату «Прибережний» (м. Ялта, АР Крим) відбулося освячення невеликого, дещо схожого на зменшену копію Собору

Святої Софії в Римі, храму на честь Пресвятої Трійці, який будувався 10 місяців. Святу Архієрейську Літургію та освячення храму здійснили Куріальний єпископ Владика Богдан (Дзюрах), секретар Синоду єпископів УГКЦ, та Владика Василь (Івасюк), Екзарх Одесько-Кримський, у співслужінні з парохом ялтинської громади, деканом Кримського деканату отцем протопресвітером Ігорем Гаврилівим, а також іншими священниками екзархату та священниками римо-католицької церкви з Ялти та Євпаторії.

На святкування знакової для кримських греко-католиків події у дворі невеликого храму, окрім місцевих парафіян, також зібралися численні гості – не лише з різних куточків України, а й з Білорусі, Польщі та Молдови. Урочиста Літургія супроводжувалася незабутньо колоритним співом учасників Галицького камерного хору «Євшан», які спеціально прибули зі Львова до Ялти з нагоди освячення першої на території Криму греко-католицької святині. Невеликий за розмірами храм не міг вмістити всіх бажаючих бути присутніми на службі Божій, проте люди, які перебували надворі, мали змогу чути трансляцію літургії через гучномовець.

РОДИНА МЕЦЕНАТІВ

Церкву Пресвятої Трійці було збудовано зусиллями родини Петра та Оксани Токачів, котрі, перейнявшись проблемами ялтинських греко-католиків, використали приватну земельну ділянку для того, щоби власним коштом побудувати на ній храм у подарунок вірянам-землякам. Благородний та достойний найвищої похвали вчинок мецената не міг бути залишений непоміченим та невіддяченим, родина Токачів отримала грамоту подяки з апостольським благословенням Папи Римського Бенедикта XVI. Також родина меценатів була нагороджена подячною грамотою від Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава, а від кир Богдана особисто – списком ікони св. Климента, Папи Римського.

31 серпня 2014 р., вже в той час, коли для церкви в Криму настали скрутні часи, на літургії в Патріаршому соборі Воскресіння Христового (Київ) під час річної зустрічі Світового конгресу українців Петро Токач отримав з рук Блаженнішого Патріарха Святослава (Шевчука) дияконськї священня.

Поява на півдні Криму на той час єдиного в регіоні греко-католицького храму стала приємною несподіванкою для багатьох вірян УГКЦ та інших конфесій, а також для людей доброї волі з огляду на умови функціонування кримських греко-католицьких громад, яким місцева влада постійно відмовляє в праві на зведення власного храму в силу тих чи інших обставин.

ПРОДОВЖЕННЯ БУДЕ

ІНФОРМАЦІЯ НАДАНА САЙТОМ: ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ГРОМАДА ЯЛТИ HTTP://UGCC-YALTA.ORG.UA/

ПОСТАТІ

**ПЕТРО ВОЛЬВАЧ,
ЧЛЕН НСПУ, ЛАУРЕАТ
ПРЕМІЙ ІМ. ЛЕВКА
СИМИРЕНКА НАН УКРАЇНИ
І ДМИТРА НИТЧЕНКА**

Основоположники й керманічі уславленої української торгово-промислової фірми «Брати Яхненки-Симиренко» ще на початку XIX століття усвідомлювали, що метою їхньої підприємницької діяльності не є власне надмірне збагачення за рахунок жаклих стягнень з української людуності та найнятих працівників. Тому і вкладали вони чесно зароблені кошти не у будівництво помпезних палаців, придбання нерухомості в Криму або на найпрестижніших курортах Європи. Зароблене підприємці-патріоти вкладали на створення нових робочих місць, розвиток соціальної інфраструктури своїх підприємств та на облаштування рідної землі.

Тому там, де будувались їхні заводи, виникало житло для робітників, прокладались дороги, створювались лікарні. Кіндрат Яхненко та Федір Симиренко на межі двох своїх садіб Платонового та Яхневого хуторів під Млієвом збудували ще й велику цегляну школу. Упродовж майже двох століть вона була єдиним осередком знань і світла для десятків тисяч дітей великого і красивого села Млієва, для якого ні царські посіпаки-колонізатори Воронцови й Балашови, які нещадно експлуатували нащадків волелюбних запорозьких козаків, ані більшовицькі окупанти, так і не збудували в центрі велелюдного села пристойної школи. Лише перед розпадом комуністичної імперії під тиском сільської громади поруч з яхненківським творінням збудували сучасну Мліївську школу. Стара ж споруда (це досить ганебна українська традиція, успадкована від більшовицьких мародерів), лишившись без вікон та дверей, майже двадцять років руйнується на очах байдужого люду та місцевої влади.

Її ще можна врятувати, включивши цей важливий архітектурно-культурний об'єкт до історико-культурного заповідника «Родина Симиренків-Яхненків», створенням якого опікується лиш невелика група ентузіастів.

Головний корпус Інституту помології ім. Л.П. Симиренка НААН України

Володимир Симиренко

ЛЮБОВ ВІД МАЛОЇ ДО ВЕЛИКОЇ БАТЬКІВЩИНИ

Петро Вольвач

У грудні 2016 року виповниться 125 років від дня народження видатного українського ученого-садівника, помолога й організатора вітчизняної садівничої науки професора Володимира Симиренка. Враховуючи те, що 2015 року непоміченими на державному рівні виявилися визначні ювілейні дати основоположників та найбільш яскравих представників симиренківського роду: Федора (225 років), Платона (195), Василя (180), Левка (160) – річниця від дня народження, ми не змогли оминати це увагою і пропонуємо увазі читачів цикл статей про цю без перебільшення велику родину відомого симиренкознавця, кримчанина Петра Вольвача.

Важливу роль у цій справі відіграє і колектив Мліївської загальноосвітньої школи. Вихованцям її вельми поталанило, адже вони народились і живуть в історичному і національно намоленому місці, де кожен шматочок землі, кожне дерево і кожна древня споруда дихає українською історією, високим жертвним прикладом своїх великих пращурів – Симиренків та Яхненків.

Незважаючи на багатолітне витравлення з людської пам'яті імперською та більшовицькою Росією їх колосальної подвижницької діяльності, їхня справа виявилася незнищеною. Це досить промовисто продемонстрував нещодавній важливий патріотично-виховний захід, проведений Мліївською сільською радою спільно з Інститутом помології ім. Л.П. Симиренка НААН України, Музеєм «Родина Симиренків» та Мліївською серед-

ньою школою. За всіма морально-етичними законами вона мала б бути названа ім'ям свого засновника та будівничого Кіндрата Яхненка. Захід було присвячено 95-літтю створення Мліївської науково-дослідної станції та 45-літтю Музею «Родина Симиренків». Маю намір найближчим часом написати хоча б кілька слів про ці дві національної ваги установи. Вони навіть у цей скрутний час знайшли можливість пригадати вельми важливі й знакові не лише для місцевої громади, але і для всієї України дати.

Цьому мусимо завдячувати новообраному сільському голові, молодій енергійній людині Володимирові Матійку, закоханому в місцеву історію та краєзнавство, директору Інституту помології, відомому вченому Миколі Кучеру та директору Музею «Родина Симиренків» На-

галії Круподері, яка упродовж багатьох років самовіддано зберігає цю національну святиню. Директор місцевої школи Тетяна Кравець кілька десятиліть серед своїх вихованців сіє добре й вічне. Вона виховує в них любов до свого краю, до своєї землі. Адже любов до малої батьківщини веде до любові цілісної Великої України.

У цьому можна перекоонатись, ознайомившись з її виступом, на ювілейному засіданні ученої ради Інституту помології ім. Л. П. Симиренка. Гадаю, що він буде цікавим і для читачів, і для керівників освітніх установ.

На іншому ювілейному симиренківському заході, який вже проходив у Музеї «Родина Симиренків», кілька слів довелося сказати і мені. Я розповів численному зібранню про той тяжкий і тривалий шлях, упродовж кількох десятиліть, який пододала невеличка група ентузіастів на чолі з донькою Левка Симиренка Тетяною. Уже в добу незалежності України до цієї загальнонаціональної ваги справи долучилася і симиренківська онука Тетяна, громадянка Канади і великий патріот України. Саме завдяки їй музейні експозиції поповнилися раніше маловідомими для вітчизняних дослідників матеріалами про славетну родину Симиренків, про життя та величезну творчу спадщину її батька – професора Володимира Симиренка. Він був організатором і першим директором Мліївської станції садівництва (нині – Інститут помології НААН України) та Всеоозного науково-дослідного інституту південних плодкових і ягідних культур у Києві. Видатного українського вченого-садівника було репресовано у Різдвяні свята 1933 року і розстріляно енкаведистами в 1938-му як «ворога народу» в урочищі Солянка під Курськом. Від імені кримської і української громадськості та садівників я подарував музею портрет Левка Симиренка роботи відомого кримського художника й дизайнера Олесь Богуцького. Нині цей художній витвір прикрашає одну із виставкових зал музею.

Виховані на симиренківсько-яхненківських традиціях школярі Мліївської середньої школи у супроводі місцевих музик влаштували святковий концерт. Впевнений, що ці важливі ювілейні заходи закарбуються в історії краю та у пам'яті вдячних мліївчан.

ЦІКАВО

Фірма «Брати Яхненки-Симиренко», будуючи на Черкащині завод для обробки буряків, спорудила лікарню на 150 ліжок, шестикласну школу, театр, газове освітлення. У голодному 1830 році годували десять тисяч селян. Протягом 40 років Симиренки передавали одну десяту своїх доходів на розбудову української культури. Вони фінансували журнали «Україна», «Рада» та ін. Матеріально підтримували М. Драгоманова, М. Коцюбинського. Свій маєток ціною близько 10 млн крб. Василь передав на потреби української культури.

ЧЕРЕЗ ТЕРНИ ДО ЗІРОК!

ЮВІЛЕЇ

Про співпрацю Мліївської загальноосвітньої школи № 2 ім. М. М. Артеменка з Інститутом помології ім. Л. П. Симиренка НААН України та Музеєм-садибою родини Симиренків розповіла під час урочистостей, присвячених 95-й річниці Мліївської науково-дослідної станції ім. Л. П. Симиренка та 45-й річниці Музею-садиби родини Симиренків, директор школи Тетяна Кравець.

Так вже історично склалося, що ми живемо в мальовничому куточку Черкащини, багатьому на славетні імена – Данило Кущнір, родина Симиренків – підприємців, садівників, меценатів, родина Хропалів, П. П. і С. С. Гулаки-Артемівські, П. Чубинський, Т. Шевченко, які уславили не лише свої імена, а й не дали загубитися на карті області та на карті світу нашому рідному селу Млієву, яке щовесни потопає в яблунево-меду цвіті. Платон Симиренко разом з родиною Хропалів, відомими підприємцями-цукровиками, будуючи свій перший цукровий завод у с. Млієві, створили невеличке містечко, в якому, крім заводу, було зведено будинки для робітників та їхніх сімей, церкву, відкрито лікарню, школу, бібліотеку та театр. Профінансували Симиренки і видавництво українського мовного «Букваря», складеного Шевченком для сільських шкіл.

Після смерті Платона Симиренка естафету благодійництва перехопив його брат Василь. Він фінансував видавництво цілої низки україномовних та російськомовних газет, підтримував національний студентський рух. Жодне дореволюційне видання творів Шевченка не здійснилося без підтримки

Тетяна Кравець

Василя Симиренка. Він же ініціював створення у Львові наукового товариства ім. Т. Шевченка й купив для нього будинок. Левко Платонович улаштував свій рід внеском у розвиток садівництва. Він став основоположником промислового садівництва. Сад, закладений ним у родинному маєтку, став найбільшою в Європі колекцією плодово-ягідних і горіхоплідних культур та першою науковою сортостанцією імперії. Він вивчав одночасно особливості 3 тисяч різних сортів садівничих культур. Результатом наукової праці вченого стала фундаментальна робота «Помологія». Володимир Симиренко все своє життя також присвятив садівництву. Він став першим директором станції садівництва у селі Млієві.

Великий внесок у відродження садівництва зробив колишній директор науко-

Виступ школярів Мліївської середньої школи

во-дослідної станції садівництва М. М. Артеменко (1926-1991), який своїм завзяттям, своєю наполегливою працею бажав повернути нашому краю імена забутих земляків, щоб не втомною працею примножувати славу свого краю; піклувався про добробут людей на багатій українській землі та був справжнім господарем на ній.

Приклад наших земляків доводить, що лише наполегливістю, знаннями та набутим власним досвідом можна підкорити вершини та стати успішною людиною, тож не даремно девізом нашої школи вже протягом багатьох десятиріч є слова: «Через терни до зірок!». Випускники нашої школи мають продовжити справу своїх дідів та батьків, стати успішними в житті та бути дбайливими господарями на землі.

Навчально-виховний процес у школі протягом багатьох десятиліть проходить у тісній співпраці з Інститутом помології імені Л. П. Симиренка НААН України та музеєм-садибою родини Симиренків.

Наполеглива праця педагогічного та учнівського колективів, які працюють і навчаються у школі сьогодні, спрямована на відродження тих починань, які, на нашу думку, були позитивними та мають знайти своє продовження у сучасній школі. Школа має свою емблему, створену ще в 1990 році. У 2010 році в нашій школі з'явився власний шкільний гімн, який знає кожен учень школи та кожен учитель.

З 2009 року за рішенням педагогічної ради, батьківського комітету та шкільного самоврядування введено одноразову премію ім.

Л. П. Симиренка для учнів, які за високі досягнення в навчанні були нагороджені Похвальним листом.

Учніське самоврядування має власну газету «Симиренківець», в якій щомісяця висвітлюється життя школи та підбиваються підсумки участі учнів у різноманітних конкурсах.

Здібні учні школи, учасники Малої академії наук та всеукраїнських конкурсів, неодноразово обирали теми своїх робіт, пов'язані з садівництвом. Науковими керівниками цих досліджень були працівники Інституту помології НААН України. Завдяки їм учні нашої школи стали призерами та переможцями районних, обласних та всеукраїнських етапів конкурсів.

Інститут помології протягом багатьох десятиріч проводить метеорологічні

спостереження, які необхідно враховувати при посадці тих чи інших рослин, дерев. Результати спостережень за багато років, які зберігаються в інституті, учителі та учні школи використовують в процесі навчання та для проведення досліджень.

Облаштування території дендропарку, екологічні акції, участь у засіданнях вченої ради Інституту помології, проведення спільних заходів, зустрічі гостей – це далеко не весь перелік питань співпраці школи й Інституту помології.

Найбільшим досягненням є те, що випускники школи, закінчивши сільськогосподарські ВНЗ, повертаються працювати до рідного села та долучають до дослідницької роботи учнів школи.

З 2011 до 2015 року школа була учасником міжнародних виставок «Сучасні навчальні заклади», на яких презентувала свій досвід роботи та отримала високі нагороди: срібну та золоту медаль, а досвід роботи школи занесено до міжнародних каталогів передового педагогічного досвіду.

Отже, ми маємо продовжувати справу, розпочату до нас, ми маємо долучити дітей до знань, які нам залишили у спадок попередні покоління.

НАШІ...

Він народився і виріс у Криму. В Україні. Боець українського війська, активіст і патріот Олександр Кравченко нині стоїть на захисті нашого східного кордону. До Києва прибув у коротку відпустку.

ХРИСТИНА ДИЧКО

– Олександр, потрапивши на полігон, зброю до рук взяв уперше?

– До цього мав шкільний досвід із занять з військової підготовки. Тут – те саме. Багато хто думає, що воюють самі велетні, кремезні і сильні, та це не зовсім так. Є такий вогнемет, називається «Джміль», постріл з нього прирівнюється до пострілу з танка чи САУ, але з ним може справитись і семирічна дитина...

– Із ким стоїш пліч-о-пліч?

– З нами в підрозділах хлопці з усієї України, є багато з Донбасу, з Криму теж. Не всі займають проукраїнську позицію, узагалі важко поділити бійців на «чорних і білих», тут уся палітра поглядів на ситуацію, в кожного своє бачення.

– Страшно?

– Страшно. Насправді, всі бояться. Така ситуація нормальна, але це зовсім не привід, аби здавати свої позиції.

– Чи доводилось дуже близько контактувати з людьми, відверто налаштованими проти України?

– Звісно, так. Переважно це місце населення. Був один чоловік, який жив на ворожій території, а працював на нашій. І він каже: «Я не хочу, щоб мою вулицю називали на честь Степана Бандери». Я йому відповідаю, що ніхто й не збирається цього робити.

Він провадить далі: «Я не хочу по візі їхати в Росію до своєї доньки». Я йому намагаюся пояснити необхідність певних заходів безпеки, описати ситуацію загалом. З тамтешніми мешканцями варто говорити, потрібно створювати «просвітницькі» майданчики, бо люди самі не розуміють, що відбувається у країні. І через пропаганду їм складно зробити свої власні адекватні висновки.

– Вас часто навідують волонтери?

«Майдан Тахрір. У пошуках втраченої революції» Н. Гуменюк

Бойові будні

КОЛИ БРАКУЄ УКРАЇНИ...

Під час затримання на акції вшанування пам'яті Т. Шевченка, 2015-ий

– Так. Вони нас дуже підтримують. Допомагають із тепловізорами, біноклями, раціями, далекомірами, ПБС-ами, маскувальними сітками, ношами... тішать смаколикami. Часто бувають і з концертами – це теж важливо. Волонтери – наш тил: у повному розумінні цього слова.

– Що тебе найсильніше вразило за час перебування в зоні АТО?

– Найбільше вражає те, що значна частина армійців не розуміє, чому ми воюємо, навіщо це все. І через це ми багато втрачаємо в плані майбутньої перемоги.

– Наскільки цікавляться на фронті книжками?

– Солдати читають. Якось я попросив своїх друзів пошукати книгу – «Майдан Тахрір. У пошуках втраченої революції» Наталії Гуменюк, але чомусь довго не могли

мені її знайти. Тоді я написав авторці у Фейсбуці. То вона, окрім своєї, передала мені ще й багато інших книжок. Читали всі. Найпопулярнішою серед усіх була книга про війну в Афганістані.

– Яку музику хлопці слухають?

– У кожного свої смаки. Але мене дивує, що дуже популярний, наприклад, російський шансон. Слухають і патріотичні пісні українською мовою. Але, на жаль, це не масове явище. І стосовно цього – велике запитання до наших медіа. Невже це так дорого для наших олігархів – власників каналів: поширювати українське?

– Чи є у Вас доступ до радіо, телебачення та мережі?

– Загалом так. Якість сигналу, звісно, не найкраща, але при бажанні можна знайти і телевизор, і радіо, й Інтернетом скористатися. Що стосується мовлення, то на наших позиціях була можливість дивитись як українські телеканали, так і російські.

– Коли розпочалась відпустка і вдалося виїхати з зони АТО, яким було перше враження від «мирної» України?

– Як тільки приїхали з позицій до Бахмута, було трохи дивно бачити багатоповерхівки, в яких у вікнах горить світло: у кожній квартирі – живуть люди. Військовим допомагають, загалом добре ставляться, позитивно.

– Олександр, у нас є шанси на швидку перемогу?

– Ні! Тому що спершу ми повинні перемагати в інформаційному просторі. Якщо вмикаємо будь-який вітчизняний телеканал і чуємо: «Добрий вечір, Україна!» – то про що далі можна говорити? 90% контенту повинно бути українським, а не 30% (якого й так нема). Не пам'ятаю, хто це сказав, але... мені мало України в Україні! От коли мені буде її достатньо, тоді можна говорити про перемогу на передовій.

– До Криму тягне?

– Аякже, хочеться додому! Рідні мене підтримують, ми часто зідзвонюємось, але поки що мені туди шлях закритий...

ФОТО ОЛЕГА КАМУШКІНА
ТА З АРХІВУ
ОЛЕКСАНДРА КРАВЧЕНКА

УКРАЇНСЬКОЮ ГЕЛЬСІНСЬКОЮ СПІЛКОЮ З ПРАВ ЛЮДИНИ РОЗРОБЛЕНО СТРАТЕГІЮ ПОДАВАННЯ ПОЗОВІВ НА НЕЗАКОННІ ДІЇ «ПРИВАТБАНКУ»

АКТУАЛЬНО

Ганна Рассамахіна, юрист спеціалізованої громадської приймальні у справах Криму Центру громадянської просвіти «Альменда» розповідає про ті проблеми, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи в отриманні банківських послуг, в банківському обслуговуванні. Зокрема, йдеться про позови проти «Приватбанку».

ВАЖЛИВО

Нагадуємо, що безкоштовну юридичну допомогу кримчани та жителі Донбасу можуть отримати за адресою: **м. Київ, вул. Інститутська, 21/8 з понеділка до середи з 14.00 до 19.00.** Також можна звернутися за консультацією на **гарячу лінію: 050-14-02-565.** Графік роботи: **понеділок – п'ятниця з 9.00 до 18.00.**

ВІКТОРІЯ ЧОРНОМОРСЬКА

Як відомо, такі проблеми виникли ще у 2014 році і тривають й досі.

Перша проблема, з якою стикаються переселенці, – це повернення своїх депозитів, які вони відкривали ще до подій 2014-го.

Способи повернення депозитів відрізняються, але, як правило, переселенцю потрібно приїхати на підконтрольну територію України, написати заяву про повернення депозиту, особисто прийти до відділення банку, у деяких випадках необхідно надати довідку внутрішньо переміщеної особи. Тобто у більшості випадків люди повертають собі депозити, хоча і стикаються з певними бюрократичними труднощами.

І зовсім по-іншому складається ситуація, якщо у людини відкритий рахунок у «Приватбанку». Як відомо, ця установа категорично відмовляється повертати депозити, що були відкриті у Криму. Мотивація «Приватбанку» виглядає досить слабкою, але тим не менш депозити не повертаються.

Під час спілкування із своїми вкладниками з невідконтрольованих територій фінансова установа, для того щоб не повертати депозити, використовує два аргументи: по-перше, філії у Криму закриті, тому повернути депозит немає жодної можливості, а по-друге, кримчанам у банку пояснюють, що «Приватбанк» у 2014 році зазнав суттєвих збитків, наразі цією установою подані позовні заяви до міжнародних

судових інстанцій про заподіяння шкоди, тому кримські вкладники отримають свої депозити, коли будуть винесені рішення і самій установі повернуть гроші. Але всі ці доводи не витримують жодної критики.

По-перше, закриття філії, в якій відкривається депозит, в жодному разі не тягне припинення зобов'язань банку перед вкладником. По-друге, судовий розгляд з приводу завданих збитків не позбавляє «Приватбанк» від обов'язку повертати отримані вклади.

Зрозуміло, що на цю фінансову установу подається чимало позовів від вкладників з Криму та зони АТО про повернення депозитів. Але ці позови не задовольняються. Оскільки, згідно з цивільно-процесуальним кодек-

сом України, цивільні позови розглядаються за місцем перебування відповідача. Тобто всі позови подаються у Жовтневий районний суд міста Дніпра, а в цьому суді за всіма такими позовами виносять виключно відмовні рішення. Такі рішення суду є незаконними.

Для вирішення проблеми повернення депозитів з вищезгаданої фінансової установи правовою приймальною Української Гельсінської спілки з прав людини розроблено стратегію подання позовів до «Приватбанку», яка може бути куди більш результативною.

Полягає вона у тому, що позов про повернення депозитів подається згідно з Законом України «Про захист прав споживачів». Переваги такого кро-

ку полягають у тому, що такі позови розглядаються за місцем проживання позивача. Тому є всі підстави думати, що за межами Жовтневого районного суду міста Дніпра рішення суду буде різнитися.

На сьогодні правовою приймальною подано декілька таких позовів, вони перебувають на стадії розгляду.

Ми хочемо звернутися до тих, хто має на сьогодні проблеми з «Приватбанком», хто не може повернути свої депозити, звертатися до нашої приймальні. Ми допоможемо скласти позов і подати його за місцем свого проживання. Для цього людина повинна мати зареєстроване місце проживання на території, підконтрольній Україні: реєстрація в паспорті або довідка переселенця...

КРИМСЬКИХ НОТАРІУСІВ ПЕРЕВІРЯТИМЕ ОДЕСЬКЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ

ВІКТОРІЯ ЧОРНОМОРСЬКА

У Міністерстві юстиції України розпорядилися врегулювати відносини, пов'язані з контролем за організацією роботи нотаріусів у Криму. Функції, які раніше були покладені на управління

юстиції в Криму, передували до Одеси.

Згідно з наказом Мін'юсту від 03.06.2016 № 1591/5 виконання покладених на головні територіальні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі завдань щодо забезпечення контролю за організа-

цією нотаріату, перевірка організації нотаріальної діяльності нотаріусів здійснюються Головним територіальним управлінням юстиції в Одеській області.

Відповідно Головному територіальному управлінню юстиції в Одеській області доручили забезпечити належне виконання цього наказу.

РЕЄСТРАЦІЙНИМИ СПРАВАМИ ЩОДО КРИМСЬКОГО МАЙНА БУДУТЬ ОПІКУВАТИСЯ В ХЕРСОНІ

ЛЮДМИЛА БОЖЕНКО

Відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», з метою забезпечення та захисту прав та законних інтересів власників, інших правонабувачів нерухомого майна, надання послуг з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх

обтяжень, врегульовано відносини, пов'язані з державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно, що розташоване в Кримському півострові.

Тепер ведення реєстраційних справ у паперовій формі щодо нерухомого майна, що розташоване в межах території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, забезпечує Головне територіальне управління юстиції у Херсонській області.

КНИГА ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

СВОЇМИ ТВОРАМИ ВІКТОР СТУС НАМАГАЄТЬСЯ ПОВЕРНУТИ УКРАЇНЦЯМ ПАМ'ЯТЬ...

Як же написати правдивий портрет письменника? Точно не знаю, але думаю, що через його твори! Саме через твори Віктора Стуса хочу глибше пізнати його характер, світогляд і Мрію його Життя. «Українці мають право відати історію власного народу від найдавніших часів до наших днів. Ті знання допоможуть здолати всі перешкоди, не збитися на манівці, не піддатися на хитрі маніпуляції політиканів і впевнено йти Шляхом Правди», – вважає відомий кримський журналіст, письменник Віктор Стус.

ОЛЕСЬ ТАВРІЙСЬКИЙ

У своїй творчості Віктор Іванович чимало уваги приділяє вивченню історії українського народу, культури та рідної мови. Адже, відцуравшись від давнини, вважає В. Стус, – людина потрапляє у залежність від політичних маніпуляторів та перестає бути вільною.

Своїми творами В. Стус намагається повернути українцям пам'ять. Глибоко знаючи власне минуле, українці зможуть правильно визначити шлях у майбутнє, впевнений письменник. Адже на теренах України жив один і той же народ, який в різні епохи називали по-різному, – аріями, кіммерійцями, скіфами-сколотами, сарматами, роксоланами, русами, слов'янами, антами, й тепер українцями.

Свою першу книгу прозових та поетичних творів під загальною назвою «Пісня амазонки» В. Стус опублікував у 2011 році. До неї увійшли історична повість «Цариця Амага – донька мага» про похід

ЦІКАВО

Віктор Стус пише про характерників, говорячи нинішніми термінами, що це спецпризначенці Війська Запорозького Низового. Характерниками вважалися такі відомі представники нашої історії, як князь Всеслав Полоцький, князь Віщий Олег, чимало козацьких ватажків: Дмитро Байда-Вишневецький, Іван Підкова, Іван Золотаренко, Самійло Кішка, Іван Сірко, Іван Богун, Северин Наливайко, Максим Кривоніс та інші. За переказами, характерників не брали вогонь, вода, шабля, стріла, куля. Все це завдяки умінню управляти енергетичним центром ХАРА в районі сонячного сплетіння, в якому концентруються сили Землі та Космосу (ХА – енергія Землі, РА – енергія Неба). Звідси й назва – характерник.

роксоланської володарки на Неаполь Скіфський, а також оповідання «Пісня амазонки», «Таврійські сходи», «Чумацький шлях».

У 2012 році вийшов у світ роман В. Стуса «Помста атлантів. Стріла для мудреця», присвячений 2600-літтю так званого Великого скіфського посольства до Еллади на чолі з княжичем Анахарсісом. Велика Сколотія, яку греки називали Скіфією, протягом кількох тисячоліть займала обшир від нинішнього Балтійського до Чорного моря, від Дунаю до Волги, Дону та Кавказу, не могла байдуже спостерігати, як на її південних кордонах безперервно точилися кровопролитні війни. Анахарсіс мав переконати тамошніх вождів і народи, що є інший шлях розвитку – мирний, людяний, заснований на Праві – Правді, повазі до ближнього та взаєморозумінні. І головне – без рабства, насильства, духовної та моральної деградації. Скіфсколототи вважали, що рабство за життя обертається рабством і після смерті. Тому воліли за краще померти вільними, аніж рабами. Вони навіть полонених відпускали на чотири боки після того, як вони відновлять усе зруйноване ними. Козацький вільний дух заклався в давнину і передався сьогоднішнім українцям, вважає Віктор Стус, автор цього роману.

Плідним для письменника був і 2013 рік. У світ вийшла четверта книга – історичний роман «Арійський Спас» та збірка повістей, оповідань і новел «Повернення до іносвіту», в тому числі й історичних, що охоплювали період від Богдана Хмельницького до Івана Мазепи включно.

Історичний роман «Арійський Спас» відображає події, що відбувалися на слов'янських землях в

кінці 3 та в 4 століттях нашої ери. У творі подається життєпис Буса Білояра, великого князя Арійстану-Руськолані, якого ще йменували Слов'янським Спасом. Його доля в дечому нагадує біблійний життєпис Ісуса Христа. Буса разом з сімдесятьма синами, братами та воеводами в 368 році полонили та розіг'яли готи. Тоді фактично Русь була обезголовлена. То була ланка одного історичного ланцюга, пов'язаного зі зміною вірувань.

Віктор Стус вважає своїми «партнерами» в художньому осмисленні минувшини рідного краю праці багатьох дослідників, а також «Книгу Велеса», «Яриліну книгу», написані відповідно волхвами Ягайлом Ганом та Мовеславом Сіянським, та досить аргументовані праці відомого вченого Олександра Асова про Святоруські Віди.

Будь-яка віра сильна чистотою помислів і дій її поводитирів-пастирів. Сучасні дослідники називають це екологією думки. Чи жив Спас Бус за такими принципами, чи став він духовним провідником для свого народу – про це теж йдеться у романі Віктора Стуса «Арійський Спас».

2014 року Віктор Іванович знову опублікував ще дві книги. Пригодницький роман «Зловити характерника» розповів читачам про запорозького козака-характерника, який володіє унікальними здібностями, що отримав від давньослов'янських волхвів-укрів на острові Хортиця. А в сьомій книзі письменника «Таємниця Березині» йдеться про IX тисячоліття до нової ери на теренах сучасного Криму та Причорномор'я. На основі міфів, легенд і фольклорних розвідок Віктор Стус створив досить колоритні художні образи, надав їм рис, що притаманні й нинішньому поколінню українців.

Тим самим ніби нагадав, що саме вони та інші слов'янські народи – нащадки прадавніх оріїв-аріїв. Це вони залишили нам у спадок такі чарівні свята, як Різдво, Водосвяття, Масляна, Великдень, Трійця, Купала, Покрова, а також колядки, щедрівки, які пережили тисячоліття і дійшли до нас.

Під рубрикою «Легенди рідного краю» у 2015 році побачила світ повість В. Стуса – «Судний день на Покрову». В ній розповідається про бій запорожців, очолюваних кошовим отаманом Іваном Сірком, з людоловами 14 жовтня 1673 року на березі річки Вовчої, нині там розкинулося селище міського типу Покровське Дніпропетровської області.

«Пастка» – це новий твір із серії «Легенди рідного краю», започаткованої автором. Повість вийшла друком у 2015 році. Віктор Стус використав спогади учасників трагічних подій, що відбувались у вересні 1943 року на невеличкому хуторі Червоному та його околицях на Запоріжжі. Там у нерівному бою полягло 287 піхотинців. По суті, то була пастка. Це – лише один із безлічі епізодів убивчої війни. За загибель тих нещасних ніхто не відповів, не поніс покарання. Скільки часу з тих пір сплигло... Але, як не парадоксально, пише Віктор Стус, ті помилки нікому не навчили, зокрема, й сучасних українських воєначальників.

Віктор Іванович Стус постійно в творчому пошуку. І сьогодні його козак-характерник продовжує протистояти силам зла. Незабаром вийде новий роман письменника і ми дізнаємось, як минуле програмує майбутнє. І чим завершиться боротьба між людяністю і бездушністю, правдою і кривдою, любов'ю і ненавистю, волею і рабством.

У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ»

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В КРИМУ: ЯК ЦЕ ВІДБУВАЛОСЯ У СЕВАСТОПОЛІ

ГАЗЕТА «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ»

Всеукраїнська літературно-публіцистична та мистецька газета
Виходить із 31 грудня 1992 року
Свідоцтво про реєстрацію КВ №12042-913/ПР від 30.11.2006 р.

Засновники

Міністерство культури України
Всеукраїнське товариство
«Просвіта» імені Тараса Шевченка
ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса редакції

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1;
тел.: +38 (044) 498-23-65

Видавець

Національне
газетно-журнальне
видавництво

Генеральний директор

Андрій ЩЕКУН

Дизайн та верстка

Марк Канарський

Поліграфічний комбінат

ТОВ «Типографія «Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
тел.: +38 (044) 498-23-64

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.
Передрук і відтворення текстових та ілюстраційних матеріалів «Кримської світлиці» – тільки з письмового дозволу редакції.

Передплата на газету

Передплатна ціна на 2016 р.:
1 місяць – 14,44 грн.;
півріччя – 86,64 грн.

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонемента.

Передплатний індекс

90269

Наклад 1000 прим.
Ціна договірною

